

UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce Role zdravotní sestry ve farmakoterapii z pohledu lékaře

Název diplomové práce v anglickém jazyce The role of nurse from physician perspective in pharmaceutical care

Autor práce: Bc. Lucie Poláková, DiS.

Název studijního oboru: Intenzivní péče

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Jana Hocková, Ph.D, MPH   pracoviště: ÚTPO

Oponent práce: Mgr. Beáta Švárová   pracoviště: ÚTPO

Akademický rok: 2022/2023

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučené, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	<p>2</p>
<p>ABSTRAKT (slovní hodnocení)</p> <p>Abstrakt sice pojmenovává všechny komponenty, obsahově jim ale neodpovídá.</p> <p>Úvod vysvětluje potřebu zpracování tématu. Sběr dat proběhl v letech 2019/202, ale závěrečná práce je autorkou předložena až o 3 roky později, čímž práce ztratila na aktuálnosti.</p> <p>Metodologie je v pořádku, vzhledem k participaci na mezinárodním projektu byla daná nadnárodně.</p> <p>Výsledky neprezentují zjištěné výsledky v praktické části práce. Popisovaná stat' se hodí spíše do sekce úvod do problematiky.</p> <p>Závěr a doporučení nereflektuje významné změny v legislativě českého ošetrovatelství v 7/2022 a které se týkaly právě rozšíření kompetencí všeobecných sester a dalších NZP. Tato skutečnost poukazuje buď na fakt, že práce byla napsána před delší dobou, anebo na neznalost autorky že ke změně došlo.</p> <p>Mimo hodnocenou oblast: Mám výhradu k používání zastaralého označení povolání všeobecné sestry. Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, pracuje pouze s pojmem všeobecná sestra, nikoliv zdravotní sestra.</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	<p>4</p>

Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení)

Použitá literatura byla zvolena adekvátně, pozitivně hodnotím vysoké procento relevantních zahraničních zdrojů.

V textu se vyskytují odkazy na literaturu, které nejsou uvedeny v seznamu, např. str. 11 – Česko, 2007, nebo str. 11 a str. 12 – SÚKL, 2010.

Rozpor mezi citovanou literaturou a vlastním textem: na str. 15 je odkaz na zdroj Čoskf, 2016, v parafrázované části jsou ale několikrát uváděny zákony a vyhlášky z r. 2017.

Odstavec 3.1.1. Kompetence všeobecné sestry: Jedná se o zásadní části teoretické práce, která je ale vztažena na období před proběhlými legislativními úpravami z července 2022 (vyhláška č. 55/2011 Sb.), tudíž je neaktuální. Ačkoliv preskripce a podávání farmak podmiňuje nová legislativa dalším specializačním vzděláním sester, autorka uvádí: „pro vysokou obsáhlost tématu se ve své práci zaměřuji pouze na všeobecné zdravotní sestry bez specializace“.

Mezi některými kapitolami není vysvětlena logická provázanost, např. v 3.4. Komunikace, 3.4.1. Konflikt v týmu. Je možné se pouze domnívat, jaký konflikt v týmu má autorka na mysli, pokud primárním cílem práce je znát názor lékaře na preskripci farmakoterapie. V tomto případě nejde o konflikt v týmu, ale o hranice kompetencí jednotlivých zdravotnických profesí.

Použité metody a logika struktury práce

- Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?
- Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?
- Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?
- Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?

(0-20 bodů)

- **Nedostatečná úroveň** – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám
- **Dobrá úroveň** – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům
- **Velmi dobrá úroveň** – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi
- **Výborná úroveň** – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné

4

Použité metody a logika struktury práce (slovní hodnocení)

Autorka si ve své práci vytyčila **2 hlavní cíle**, a to analyzovat a popsat roli všeobecné sestry ve farmakoterapii a hledat nové příležitosti i hrozby ve farmakoterapeutické péči. Proto bylo použito polostrukturovaného rozhovoru vhodnou metodou. I když autorka v kapitole 4.2.3. *Sběr dat* uvádí, že pracovala se souborem nástrojů, které se skládaly z informací pro účastníka, informovaného souhlasu, krátkého dotazníku a předem připravené volné otázky pro rozhovor. Bohužel, ani jeden z uvedených dokumentů není součástí příloh práce. Stejně tak chybí záznam přeformátování rozhovoru do wordového souboru ve stejném formátu, o kterém autorka píše.

Kapitola 5.1. Charakteristika výzkumného vzorku: Jako výzkumný vzorek bylo zvoleno 10 respondentů. Není objasněno, zda šlo o náhodný výběr, z jakého typu ZZ respondenti pocházeli (fakultní nemocnice / krajská nemocnice / okresní nemocnice / ambulantní zařízení / Soukromé ZZ / státní ZZ). To vše může významně ovlivňovat výsledky kvalitativního šetření. Výhrady mám k uvedené specializaci částí respondentů „klinický lékař“, jelikož toto označení není specializací lékaře. Jedná se o lékaře internistu / chirurga / lékaře pro intenzivní medicínu? Také tato informace nepochybně bude mít významný dopad na výsledek šetření.

K jednotlivým sledovaným oblastem: ke každé z dotazovaných oblastí práce je možné se dozvědět doslovný přepis názoru 2-3 lékařů na danou problematiku, ale ne konkrétní výsledky (kolik respondentů a v jakém zastoupení se klonili k nějakému „zobecněnému“ postoji na farmakoterapii v rukách všeobecné sestry). Ve zkoumané oblasti **Zodpovědnost sestry** chybí zmínka o právním pohledu na podávání farmakoterapie, protože v ruku v ruce s kompetencemi jde i zodpovědnost.

<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>5</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení) Praktická část práce je bohužel, spíše osobním výpovědí jednotlivců, bez vysvětlení kontextu a celkových výsledků.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>5</p>
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení) Etická rovina respondentů v průzkumném šetření nebyla porušena. Vyhodnocení shody v systému odhalování plagiátorství:</p>		
<p>Odborný a společenský přínos</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru 	<p>2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	
<p>Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení) Ačkoliv se jedná o vysoce odborné téma, o kterém se dlouho diskutuje, nebylo uchopeno v aktuálních souvislostech, nezohledňuje aktuální stav kompetencí u všeobecných sester.</p>		
<p>Formální úroveň práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? <p>(0-15 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	10
<p>Formální úroveň práce (slovní hodnocení) Z formálního hlediska nejsou připomínky.</p>		

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro diplomové práce
Výborně	100–86
Velmi dobře	85–71
Dobře	70–56

Práci klasifikuji stupněm: **NEDOSTATEČNĚ** (celkový počet bodů 32)

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Zdůvodnění: Práci nedoporučuji k obhajobě z následujících důvodů:

- nereflexuje změny v legislativních úpravách, které v českém ošetrovatelství proběhly před rokem a které rozšiřují a posilují činnosti všeobecných sester a dalších zdravotnických pracovníků. Tím práce ztratila na aktuálnosti.
- zpracování odborné části považují za naprosto neúměrné magisterskému stupni studia. Problém vidím v malém počtu respondentů, v nejasných kritérii jejich výběru a pracovního zařazení, stejně jako nejasnou metodiku zpracování. Výsledky respondentů jsou zpracovány formou žurnalisty, ne standardními statistickými metodami.

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.

Práci nedoporučuji k obhajobě.

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

Ve své práci kladete důraz na nutnost provedení změn v kompetencích sester. Proč v ní nebyly zohledněny již proběhlé změny (novelizace vyhlášky č. 55/2011 Sb.)?

Jakým způsobem probíhal výběr respondentů?

V Praze dne 16.06.2023

Mgr. Beáta Švárová